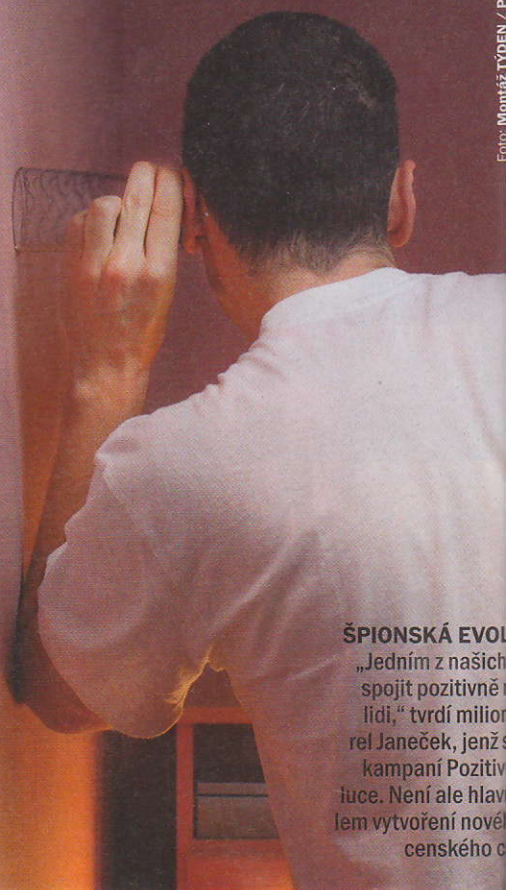

ŠPIONSKÁ EVOLUCE
„Jedním z našich
spojit pozitivně
lidi,“ tvrdí milion
rel Janeček, jenž
kampaní Pozitiv
luce. Není ale hlav
lem vytvoření nově
cenského o

Randákovy běsy a **privátní bizoni**

Vzniká v Česku pod pláštěm protikorupčních organizací soukromá tajná služba s cílem uchopit politickou moc? Tato představa dnes minimálně znepokojuje skutečné zpravodajce. A bývalý šéf rozvědky Karel Randák, nyní investigativce protikorupčního fondu multimilionáře Karla Janečka, tvrdí, že ho BIS i v této souvislosti sleduje.

Vyšetřování korupce berou v Česku stále více do vlastních rukou různé obecně prospěšné společnosti a fondy. K nejznámějším patří Nadační fond proti korupci, jehož hlavní postavou je finančník Karel Janeček, či podobná organizace Acta non verba. „Vadilo nám, že všichni jen verbálně tepou nepravosti, aniž by se cokoli měnilo. Tak padlo rozhodnutí založit neziskovku,“ vysvětluje Vojtěch Razima, jenž Acta non verba (v překladu „Jednat, ne mluvit“) založil v červnu 2009.

Do jaké míry jsou lidé z těchto nevládních organizací idealisté a vlastenci? A mohou něco změnit? Anebo jde jen o kalkul – touhu po moci? Zejména když o financování těchto iniciativ, jejich vzájemných

vztazích a lidech v nich působících veřejnost mnoho neví.

Privatizace agentů

Takové otázky nejsou výrazem pokročilé paranoie. Podle informací TÝDNE si je kladou i domácí tajné služby a dokonce tyto organizace monitorují. Včetně Janečkova protikorupčního fondu či Razi-movy „ópéesky“ Acta non verba. Důvodem je zjistit, zda pod záminkou bohulibého boje proti nešvarům naopak nepostupují skrytě a ve vzájemné shodě s cílem získat vliv na politickou scénu.

Ve zpravodajské komunitě údajně existuje i podezření, jestli bijci korupce potají nevytvářejí jakousi soukromou výzvědnou službu. A také nehrozí-li, že by tuto

vlastní privátní „BISku“ mohli Janeček a spol. zneužít v případném politickém boji. V protikorupčních iniciativách totiž figuruje řada bývalých zpravodajců v čele s Karlem Randákem, exšéfem Úřadu pro zahraniční styky a informace, tedy zahraniční rozvědky.

Sám generálmajor monitoring ze strany „bizonů“, tedy Bezpečnostní informační služby (BIS), potvrzuje. A přímo ho nepopírá ani kontrarozvědka, ani premiér. Petr Nečas na dotaz TÝDNE pouze uvedl: „BIS je úkolována vládou, nikoli premiérem.“ Na otázku, zadal-li agentům takový úkol kabinet, již neodpověděl. „Nebudu se vyjadřovat,“ reagoval i ministr zahraničí Karel Schwarzenberg.

Před čtrnácti dny TÝDEN v této věci oslovil i mluvčího BIS Jana Šubrtu. „Zpravodajská služba nikdy neříká, kým se zabývá. Pokud bychom to udělali, paralyzovalo by to naši práci. Na to, co zmiňujete, ale názor samozřejmě máme,“ sdělil.

Jak už bylo řečeno, Janečkův Nadační fond proti korupci (NFPK) je kromě Randáka spojen i s dalšími bývalými důstojníky tajných služeb. Tím byl ostatně v de-

vadesátých letech i Razima, klíčová postava spřátelené neziskovky Acta non verba. Působil v BIS a jako důstojník policie v rámci Služby pro odhalování korupce a závažné hospodářské trestné činnosti (SPOK). Jeho Acta non verba se v roce 2009 prezentovala tím, že bude prosazovat veřejný zájem v oblasti sociální, ekologické či zdravotnické. Slibovala pomoc obětem porušování zákonnosti s cílem zjednat nápravu. Ihned po svém ustavení začala řešit konkrétní kauzy a publikovat je na webu Kverulant (viz *Některé Kverulantovy kauzy*). Financována je z darů.

Špion, kam se podíváš

Na otázku, kteří jeho bývalí kolegové z prostředí ozbrojených složek působí ve strukturách NFPK, s nímž Acta spolupracuje, Razima odpovídá: „Vedle pana Randáka je zde i Petr Soukenka.“ Tedy bývalý operativec BIS, později pracující ve VZP. „Asi to není jen náhoda,“ doplňuje Razima s tím, že lidé, kteří do neziskovek přišli z prostředí zpravodajských a elitních policejních složek, zřejmě mají něco společného. „Často pocít, že mohou proti padouchům bojovat účinněji než na bývalých místech. A ještě při tom mohou mít rovná záda,“ podotýká.

Zdroj ze zpravodajské komunity pak TÝDEN upozornil i na další kořeny obou protikorupčních organizací ve zpravodajském a policejním prostředí. Ke sponzorům aktivit Acta patří třeba bezpečnostní agentura Cana, jež je partnerem detektivní agentury PP Security Service, kde je ředitelem Pavel Pertlíček, bývalý policista a expert na sledování lidí, jenž figuroval ve skandálu spojeném s ABL, kterou ovládal lídr VV Vít Bárta. Šlo o nelegální

▲ **BIJEC KORUPCE.** Ing. Vojtěch Razima, hlavní postava Acta non verba, působil v BIS a také jako důstojník policie v rámci Služby pro odhalování korupce (SPOK).

sledování pražských komunálních politiků ODS.

Razima k tomu říká: „Ano, Cana, s. r. o., je jednou z firem, které jsou našimi dárci. Na to, že úzce spolupracuje s agenturou PP Security Service, nevím, co říci. Ani moc netuším, kdo je pan Pertlíček. Budu informovat Canu a věřím, že pokud by spolupráce s Pertlíčkem ohrožovala jejich dobré jméno, tak ji ukončí.“ Průměrná výše firemního daru činí podle Razimy 36 tisíc korun. „Firem, které nás financují, je více než dvacet. Dbáme na to, aby příspěvek od dárců nepřevýšil 30 procent našich příjmů za posledních 12 měsíců.“

Ale aby byl výčet zpravodajských kořenů úplný: jedním ze zakladatelů a do letošního února člen správní rady Acta byl i Aleš Sporek, který v jiné společnosti spolupracoval s již zesnulým Oldřichem Černým, prvním ředitelem české zahraniční zpravodaj-

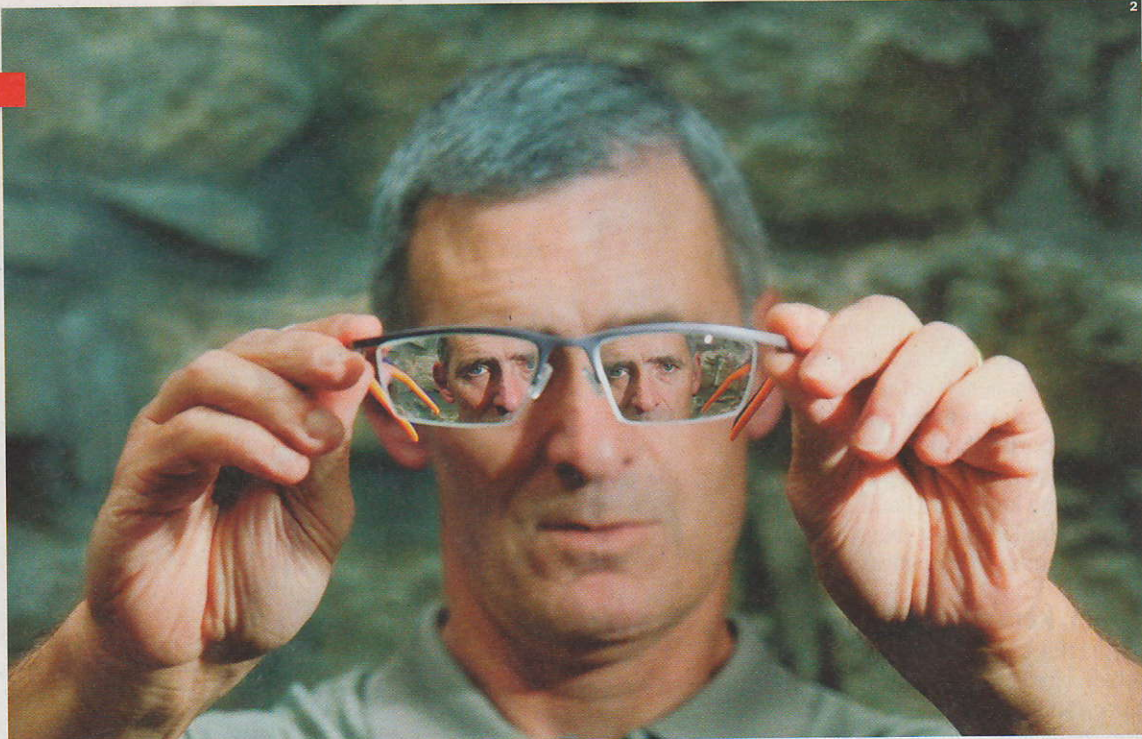
ské služby v demokratických podmínkách. A Černý patřil i k důvěrným přátelům exšpiona Randáka.

Šéf Transparency International David Ondráčka na četnosti agentů v protikorupčních organizacích nevidí nic špatného: „Policisté ve výslužbě jsou občané jako každý jiný a mají právo působit v nevládních organizacích.“ Drama z toho nedělá v oficiálních vyjádřeních ani kontrarozvědka. „Jediný blok je, že ten člověk nesmí mluvit o tom, s čím se u BIS setkal, co bylo v utajeném režimu. Začne-li ohrožovat bezpečnost státu a je aktivní v oblastech, které děláme, což je organizovaný zločin, kontrašpionáž, pak vás mohu ujistit, že neujde naší pozornosti,“ upozornil mluvčí BIS Šubrt.

Zvláštní telefonát

Nejviditelnější postavou Nadačního fondu proti korupci je vedle Janečka samo- ▶

► **SKONČÍ ZA KATREM?** Exšéfa rozvědky Karla Randáka aktuálně policie stíhá kvůli úniku informací o výši odměn šéfky kabinetu Petra Nečase Jany Nagyové. Státní zástupce zamítl jeho stížnost. Sedmapadesátiletému generálmajorovi hrozí až pětileté vězení.

zřejmě Randák. Ten dal dohromady skupinu sedmi lidí z BIS, rozvědky a URNA, kteří začali pracovat pro fond, a stal se šéfem jeho investigativní sekce. V poslední době na sebe strhl pozornost rozdmýcháním série kauz v pražském Dopravním podniku a upozorněním na podezřelé zakázky kolem tehdejšího náměstka ministra práce Vladimíra Šišky.

„Sto procentně vám mohu říct, že mě BIS sleduje, že jsem monitorován a že to souvisí i s mojí činností ve fondu,“ říká Randák po telefonu. Při osobním setkání dodává: „Vím, že je na mě v BIS připravován materiál, kterým mi chtějí dát ránu do vazů.“

Tvrdí, že v případě jeho osoby jde o aktivitu BIS na příkaz jejího šéfa Jiřího Langa: „Ten předává svodky přímo Nečasovi, aby se mu zavděčil. A premiér vidí nepřítele za každým rohem. Co myslíte, že dělá s těmi informacemi? Naprosto nic! Nechává si je jen pro vlastní potřebu.“ Na dotaz, zda kontrarozvědka s jistotou monitoruje i další bývalé zpravodajce, kteří teď pracují v protikorupčních neziskovkách, odpovídá: „Konkrétně nevím, ale BIS trpí zvláštní paranoiou se těmito osobami zabývat.“

Jako zvláštní se může zdát, že když redaktor TÝDNE poprvé oslovil mluvčího BIS, byl Jan Šubrt strohý. Nedlouho po schůzce TÝDNE s Randákem se ale telefonicky ozval sám a obšírně vysvětloval: „Všechno, co jsem vám minule řekl, je pravda. Ale jenom jsem tehdy dělal asi pět věcí najednou, takže jsem byl nekonzistentní. Platí to, že jakmile od nás někdo odejde, tak BIS nemá sebemenší páku, jak ovlivnit jeho další práci.“

„Takové chování Šubrtů, jak ho znám, je nestandardní. Určitě dostal nařídzeno se

vám ozvat,“ komentuje tento zájem kontrarozvědky Randák. Pokud už toto není paranoia, znamenalo by to, že Šubrt věděl, že se novinář TÝDNE s generálem sešel. Mluvčí BIS se navíc nejprve ozval na telefon, který měl redaktor TÝDNE jen vypůjčený od kolegy a volal z něho pouze Randákovi.

Pupeční šňůra neziskovek

BIS je podle Randáka „povinna sledovat všechny procesy“. Tedy zřejmě i to, že podle výpisu z rejstříku „ópešek“ se na rozdíl od minulosti stává letos klíčovým posláním Razimovy Acta non verba „prosazení veřejného zájmu v oblasti hospodaření s veřejnými statky“. Její aktivity tak mají zcela identické zaměření jako Nadační fond proti korupci.

„Rozumím tomu, že to tak na první pohled vypadá,“ říká Razima, „ale je tu jeden základní rozdíl. Především NFPK je nadace. Hlavní činností by tedy mělo být rozdělování grantů. My nejsme nadace, ale obecně prospěšná společnost. Kládeme si konkrétní cíle. A naše průměrná úspěšnost je 81 procent.“ Opomněl však zmínit Randákovu investigativní sekci Janečkova NFPK, zřízeného v březnu 2011, který je také jedním z dárců Acta. Vzájemné propojení organizací ilustruje i fakt, že fond sponzoruje konkrétní Razimovy projekty.

Dalším spojovacím článkem je podle zdroje TÝDNE nesouhlas se jmenováním Pavla Blažka (ODS) ministrem spravedlnosti. Letos v červenci podala Razimova „ópeška“ na Blažka trestní oznámení: v roce 2002, kdy zastupoval Česko ve sporu s firmou Diag Human, požadující po státu miliardy kvůli údajně zmaře-

nému obchodu s krevní plazmou, se prý dopustil několika trestných činů včetně podvodu (Blažek jakékoli pochybení odmítá). A ve stejné době vydal NFPK prohlášení, v němž žádal rezignaci Nečase – především kvůli odvolání Blažkova předchůdce Pospíšila: „Stojíme za Jiřím Pospíšilem, Lenkou Bradáčovou, Pavlem Zemanem a všemi poctivými policisty a státními zástupci. Premiér jedná v zájmu mafiánských skupin.“ Podle NFPK odvolání Pospíšila dokazovalo, že „Nečas jedná jako prostředník lokálních mafií, proti kterým policie a státní zastupitelství podnikly poslední dobou úspěšné očistné kroky“.

I odtud by mohla pramenit nevraživost ministerského předsedy, jenž Langa pokládá „za mimořádně kvalitního šéfa BIS“, vůči Randákovi. „Je evidentní, že jak Acta, tak NFPK mají eminentní zájem na podpoře Pospíšila,“ vyhodnocuje situaci zdroj TÝDNE. Pospíšil se stal nově na brněnském kongresu ODS místopředsdou strany, stejně jako Blažek. Razima ale podporu osobě exministra odmítá: „Politiky apriorně považujeme za lháře.“

Kam míří vlny evoluce?

Boj proti padouchům ze strany NFPK a neziskovek (v zahraničí se užívá podle Razimy termín „nátlakové organizace“) je na jednu stranu nepopíratelně prospěšný. Jenže co když jde v první řadě opravdu o něco jiného? O ovládnutí české politiky? Randák se v minulých týdnech ucházel o prezidentský post, byť nezískal dostatek podpisů. Ale hlavně je tu nová Janečkova aktivita.

V pondělí 8. října se začaly v některých denících objevovat celostránkové inze- ►

► PAPIRY STRAŠÍ.

Na kauzu, která se zabývá předraženými tiskárnami či papírem ve státní správě, dostala Acta non verba Vojtěcha Razimy od Nadačního fondu proti korupci příspěvek ve výši 82 tisíc korun.

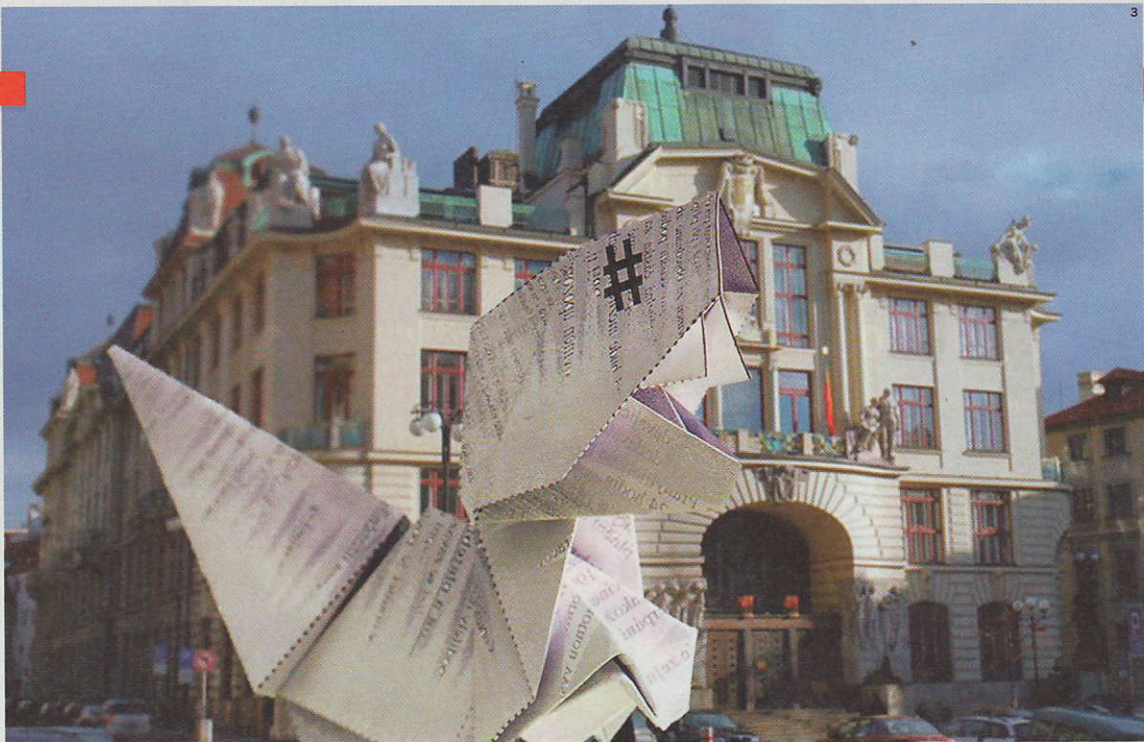

Foto: 1. 3 Acta non verba, 2 Petr Topič / IDnes / Profimedia

ráty. Následovaly další reklamy, takzvané vlny. „Tato nová iniciativa má jeden jasný cíl – obnovu společnosti,“ prohlásil Janeček, jenž za kampaní pojmenovanou Vlny evoluce stojí a investoval do ní již třicet milionů. Od 23. října do 20. listopadu také podnikal turné po třinácti městech v celé zemi.

Ani zpravodajci, kteří prý činnost neziskovek monitorují, v nich nevidí žádné nové národní obrození, jak o tom hovoří sám Janeček. „Aktivity organizací, ať už NFKP, Acta non verba či dalších spolupracujících s Janečkem, se dají charakterizovat úplně jinak. Jako sofistikované zpravodajské hry se záměrem poškodit pověst prostřednictvím pomluv, sběru a vytváření takzvaných kompromitujících materiálů, sledováním. To je doloženo stejnými sponzory,“ uvádí zdroj TÝDNE.

„Ano, vytváření nového mocenského centra, to jistě mohou být závěry BIS,“ míní Randák. „Ale koho ohrožujeme?

Stát? Ne! Korupčníky ve vládě? Ano! Kmotry, kteří rozhodují. Kdyby veřejnost věděla, jak se Nečas bojí, odkud přijde facka nebo aby někdo nezjistil, jak často k němu jezdí. Fond je naprosto apolitický.“

„Stačilo to zažehnout“

A opět překlad do řeči zpravodajců. „Randák kolem sebe jen nutně potřebuje vytvořit aureolu sledovaného člověka, což se samozřejmě hodí socialistům. Finančník Janeček vede jednání se Stranou zelených, dále třeba s lidovci. To navozuje otázku, nedochází-li k pozvolnému vytváření jisté struktury budoucí vládní koalice: NFKP, KDU-ČSL, SZ plus podpora některých skupin uvnitř ČSSD. Tedy k hrozbě ještě většího ovládnutí státu soukromými společnostmi,“ nabízí výklad zdroj TÝDNE.

K tomu se Razima vyjádřil odmítá: „Mezi naše zásady patří nekomentovat veřejně nic, co se nás bezprostředně netýká.“ TÝDEN

oslovil rovněž Janečka. Na zaslané otázky odpověděl nakonec jeho tajemník Tomáš Marada: „Pan Janeček se pouze na pozvání potkal s několika představiteli KDU-ČSL a ze Strany zelených se zná s panem Liškou. S oběma protistranami mluvil v obecné rovině o návrhu volebního systému.“

Dlouholetý poslanec zabývající se bezpečností Jan Vidím (ODS) si ale myslí: „Randák má ze služby spoustu informací a nikdo neví, jestli je dnes nevyužívá a jestli ho někdo neřídí. Zda se nemstí za svůj vyhazov, nejde-li po krku vládě, aby prosadil zájmy někoho jiného. Je-li ale národněbezpečnostním rizikem, a je tedy namístě jeho monitoring, neumím posoudit, nemám dost informací.“

Podle premiéra Nečase by vážná situace nastala, pokud by se prokázalo, že organizace používají nelegální metody práce, jako jsou odposlechy či úniky z vyšetřování. „V takovém případě by hrozilo, že nejde o bohubilé záměry, ale o prostředek politického či podnikatelského boje,“ sdělil TÝDNU.

V této souvislosti stojí za povšimnutí červencové vyjádření Janečka, považovaného za matematického génia, jemuž není prostředím tajných služeb cizí; jak již média upozornila, jeho otec byl agentem StB nasazeným v zahraničí.

Janeček se nyní rozhodl utlumit podnikatelské ambice a energii a čas investuje do kampaně Pozitivní evoluce. Řekl: „My jsme nyní v situaci, že nastalo cosi jako národní obrození a řada lidí dostává odvahu i proto, že vidí, jak jsou odvážní jiní lidé. Jak jsou odvážní policisté. Stačilo to zažehnout, ostatní se začali přidávat a přidávají se další.“ Zásadní je samozřejmě poslední věta.

Marek Příbil

■ Některé Kverulantovy kauzy

V srpnu 2011 obvinila Acta brněnský magistrát z korupce, když spočítala (ovšem na základě chybných údajů zaslaných úředníky), že ročně utratí za úklid metru čtverečního skoro dva tisíce korun. Úřad se ohradil: roční náklady byly 390 Kč za metr. Ředitel strategického obchodu úklidové firmy Okin Group Tomáš Polák se tehdy nechal slyšet, že i částka 390 korun je přemrštěná. Radnice nakonec vypsala nové výběrové řízení.

„Na tento příklad se dá ale pohlížet i tak, že se Acta stala vědomým nástrojem konkurenčního boje na trhu dodavatelů služeb v oblasti facility managementu, kam spadají úklidové služby. Mezi jejími sponzory je totiž právě

i společnost Okin Group,“ řekl TÝDNU zdroj. „Co vím, tak Okin Group se výběrového řízení nezúčastnila. Na kauzu jsme dostali grant od nadace Open Society Fund,“ brání se Razima.

Podobnou kauzu zopakovala neziskovka i letos. Nově se ptali na cenu tiskáren či papíru. „Už kvůli nám propustili šéfa nákupu na Státním fondu dopravní infrastruktury. Kupoval ve velkém kopírky pětkrát dražší, než je jejich běžná cena,“ pochvaluje si Razima. Na kauzu dostal grant právě od Nadačního fondu proti korupci. Manažerka fondu Linda Majerová doplnila: „V roce 2012 jsme udělili Acta non verba příspěvek ve výši 82 tisíc korun na projekt Papíry straší.“

-map-